

nelsessystem, der skal kunne indpasses i tjenesten. Det er desuden hensigten at give frivillige, der efter tjenesteperiodens udløb er interesseret i at gennemgå en uddannelse, som de ikke har kunnet opnå i tjenestetiden, et tillæg til den almindelige bonus. Tillæggets størrelse bør afhænge af tjenestetidens længde og uddannelsens omfang og dets udbetaling bero på, om uddannelsen gennemføres. Uddannelsesudgifterne som helhed påtænkes holdt uden for det regulerede forsvarsbudget.

Der er i bilag til lovforslaget givet detaljerede oplysninger om lønninger og bonus til det faste, frivillige mandskab samt om uddannelsesspørgsmålet.

Der var i regeringen enighed om, at hvad det var muligt at indvinde ved *rationalisering og besparelser*, skulle komme forsvaret til gode, og det var hensigten at intensivere rationaliseringsarbejdet ved at overdrage det til forvaltningsnævnet. På den anden side måtte merudgifterne ved tjenestetidsomlægningen og ansættelse af de nye faste frivillige tages i betragtning. De var anslået til at være af en størrelsesorden af 50 mill. kr.

Ved fremsættelsen anførte forsvarsministeren, at forslaget ikke tilfredsstillede de af NATO opstillede styrkemål eller NATOs syn på tjenestetidsspørgsmålet. Der var dog givet udtryk for, at vi efter NATOs hovedkvarters opfattelse kunne afhjælpe de alvorligste mangler i vort forsvar ved en ordning på et lavere niveau end svarende til de hidtil af NATO opstillede mål.

Ved 1. behandling anbefaledes lovforslaget af *Victor Gram* (S), der erklærede, at lovforslaget var udtryk for et kompromis, der egnede sig godt som udgangspunkt for forhandlingerne om den kommende forsvarsordning. For socialdemokratiet var det afgørende at tilvejebringe en nødvendig og rimelig effektivitet i vort bidrag til det fælles forsvar inden for NATO uden højere udgifter end strengt nødvendigt. At der måtte blive tale om styrkereduktioner i forhold til de nuværende rammer og indhold, var givet. Vi havde ingen mulighed for at leve op til de styrkemål, som NATOs myndigheder og vore egne militære myndigheder havde angivet som ønskelige. På den anden side var det ikke givet, at reduktionen i forsvarets styrkemål nødvendigvis betød formindskelse i effektiviteten.

From (V) udtalte, at venstre gerne ville være med til en nyordning af Danmarks forsvar, men lovforslaget gik i virkeligheden ud på at overlade til forsvarsministeren at bestemme alt vedrørende forsvaret inden for en beløbsramme af 985 mill. kr. årlig. Man burde prøve på at finde en bedre og mere parlamentarisk form med mere koncise udtryk for de givne rammer. Det var ikke tilstrækkeligt her at henvise til det foreslåede forsvarspolitiske udvalg. Bemyndigelsen var givet til ministeren; udvalget kunne kun modtage oplysninger, og ministeren kunne rådføre sig med det. Der var derfor